

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 3C/40/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917206013
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Krajčiová
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2020:5917206013.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudkyňou JUDr. Renátou Krajčiovou v spore žalobcu: N. Y. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, XX-XXX X., Poľská republika, zast. JUDr. JURKOVEC ADVOKÁT DK, s.r.o., so sídlom M.R. Štefánika 1822, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36832103, proti žalovaným: 1/ F. F. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX/XX, I., F. republika, 2/ B. D.ř, nar. XX.XX.XXXX, Šw. H. XX/X,XX-XXX, I., Poľská republika, 3/ X. O., N. K. XXX,XX-XXX X., K.. D., Poľská republika, 4/ Spoločnosť Ježišova, so sídlom Panská 11, 814 99 Bratislava, IČO:00599051, zast. JUDr. Petrom Svrčekom, advokátom, advokátska kancelária Dončova 5, 034 01 Ružomberok, IČO: 42224969, 5/ F.. F. E., U. P. XXX/XX, Q., zast. Karkó s.r.o. advokátska kancelária, Sad na Studničkách 1029/32, 010 01 Žilina, za účasti Intervenienta na strane žalovaného 5) F.. N. K., nar. XX.XX.XXXX, ul. T. 9, XX-XXX O., F., zast. JUDr. Marek Radačovský, Zriedlová 3, 010 01 Košice, IČO: 35553961, 6/ Y. N., nar. XX.XX.XXXX, N. XX/XX, I., F. republika, 7/ S. P. N., nar. XX.XX.XXXX, X.y XX, I., F. republika, adresa na doručovanie: 6 impasse B. F., XXXXX F., C., 8/ Q. Y. N., nar. XX.XX.XXXX, X.y XX, I., F. republika, 9/ Y. N. - U., nar. XX.XX.XXXX, L. XX/XX, XX-XXX K., F. republika, o určenie, že hnutelná vec - obraz nepatrí do dedičstva do dedičstva, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a v celom rozsahu.

II. Súd p r i z n á v a žalovaným v 1., 2., 3., 5. rade, intervenientovi na strane žalovaného v 5.rade, žalovaným v 6., 7., 8., 9. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodnutím vydaným súdnym úradníkom.

III. Žalovanému v 4.rade sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

IV. Štátu sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 26.10.2017 domáhal, aby súd určil, že hnutelná vec - umelecké dielo - obraz s názvom „Judáš vracajúci strieborniaky" alebo taktiež evidovaný pod názvom „Judáš vracia 30 strieborných", autor Rembrandt Harmenszoon van Rijn (v Zmluve o predaji sa ale píše, že autorstvo obrazu nie je známe), olej na plátne s rozmermi 54 x 71,5, nepatrí do dedičstva po nebohom - poručiteľovi prof. Dr. S. N., PhD., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom M. cesta XXXX/X, XXX XX H., zomrel dňa XX.XX.XXXX, ktorého dedičská vec je vedená na Notárskom úrade JUDr. Vladimíra Balúna, notára ako súdneho komisára v Ružomberku, pod sp.zn. 2D 135/2016, D/ not142/2016. Žalovaní v 1-5 rade sú dedičia zo závetu, žalovaní v 6-11 rade sú dedičia v tretej skupine podľa § 475 Obč. zákonníka. Žalobca a poručiteľ uzavreli dňa 28.03.2011 Zmluvu o predaji, ktorej predmetom bol predaj Obrazu z poručiteľa na žalobcu. Žalobca a poručiteľ si v zmluve o predaji dohodli,

že vlastníctvo Obrazu na žalobcu prechádza na základe splnenia podmienky, že povolenie na vytvorenie vysokej školy s názvom Lubelska Szkoła Wyższa im. Króla Władysława Jagielly v Lubline (Poľsko) bude prenesené z osoby poručiteľa, ktorý bol dovtedajším zakladateľom tejto školy na spoločnosť Szkoła Wyższa Atena Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, t.j. vlastníctvo Obrazu prechádza na žalobcu s dňom prechodu tohto povolenia na menovanú spoločnosť. Uvedená podmienka bola splnená dňa 10.11.2011, t.j. týmto dňom sa stal žalobca riadny vlastníkom Obrazu. O tom, že zmluva o predaji bola riadne uzatvorená a za Obraz bolo aj riadne žalobcom poručiteľovi zaplatené, svedčí aj daňové priznanie žalobcu z Poľskej republiky podané dňa 05.07.2011 a taktiež potvrdenie o zaplatení dane žalobcom vo výške 1031 PLZ. Notár JUDr. Vladimír Balún ako súdny komisár zaradil predmetný obraz do majetku poručiteľa pod označením „Judáš vracajúci strieborníky“ signovaný Rembrandt, tak ako to vyplýva zo zápisnice o predbežnom vyšetrení majetku, spísanej na Notárskom úrade JUDr. Vladimíra Balúna, Ružomberok, dňa 25.10.2016 pod sp.zn. 2D/135/2016 D/not/142/2016 v časti 4 - hnutelný majetok, pod por.č. 7. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že Obraz nepatrí do dedičstva po poručiteľovi, keďže je dané, že skutočným vlastníkom Obrazu je žalobca a preto Obraz nemôže a nemá byť zaradený do súpisu dedičstva po poručiteľovi, pričom naliehavý právny záujem je daný hlavne tým, že predmetný obraz, ako to vyplýva zo zápisnice o predbežnom vyšetrení majetku poručiteľa zo dňa 25.10.2016, spísanej na Notárskom úrade JUDr. Vladimír Balúna Ružomberok, pod sp.zn. 2D/135/2016, D/not/142/2016 bol zaradený do dedičstva po poručiteľovi Prof. Dr. S.ovi N., PhD. Je zrejmé, že určovací žaloba je za daného stavu jediným prostriedkom súdnej ochrany a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť iným spôsobom. Určovací výrok súdu je nevyhnutný, aby predmetný Obraz na základe v budúcnosti vydaného osvedčenia o dedičstve nezískali iné osoby ako žalobca, na základe čoho by ho v domnení, že sú riadni vlastníci Obrazu, mohli užívať ako plnohodnotní vlastníci, v zmysle čoho by v budúcnosti k nemu mohli predmetní dedičia nadobudnúť skutočné vlastnícke právo napr. aj vydržaním. Žalobca zistil, že predmetná hnutelná vec - obraz je v súčasnosti v držbe závetného dediča žalovaného v 5/ rade Prof. F. E. tak, ako to vyplýva z oznámenia so žiadosťou Notárskeho úradu JUDr. Vladimíra Balúna, Ružomberok adresovaného žalovanému v 5/ rade zo dňa 07.11.2016 a vyjadrenia žalovaného v 5/ rade prostredníctvom právneho zástupcu spoločnosti Karkó s.r.o. so sídlom Žilina, zo dňa 11.11.2016, adresovaný notárovi JUDr. Vladimírovi Balúnovi.

2. Žalovaný v 4.rade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalovaný v 4.rade mal podľa závetu poručiteľa po jeho smrti nadobudnúť knihy, nie obraz, ktorý podľa žalobcu nemá byť predmetom dedičstva. Žalovaný v 4. rade tak nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, ktorá koreluje s tvrdeným vlastníckym právom žalobcu. Medzi žalovaným v 4.rade a žalobcom neexistuje hmotnoprávny spor, ktorý by mal tvoriť predmet súdneho konania. Žalovaný v 4.rade sa preto ani nemôže vyjadriť, či uplatnený nárok uznáva. Akýkoľvek výsledok konania nemá na postavenie žalovaného v IV. rade žiaden vplyv. Nemôže sa vyjadriť k skutkovým tvrdeniam žalobcu, keďže žiadne skutkové okolnosti, ktoré by mali význam pre rozhodnutie vo veci, mu nie sú známe. Nebol zmluvnou stranou zmluvy, na ktorú sa žalobca odvoláva, predmetný obraz nie je v jeho držbe a ani ho podľa závetu nemá zdediť. Keďže nie je nositeľom subjektívnej povinnosti, ktorá by korelovala s tvrdeným subjektívnym právom žalobcu, navrhuje, aby v prípade vyhovenia žalobe súd rozhodol, že žalobca voči žalovanému v 4. rade nemá nárok na náhradu trov konania. Ohľadom žalobcom požadovaného výroku rozsudku súdu, ktorým by mu mal byť voči žalovaným priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, je nutné zohľadniť to, že potrebu tohto súdneho konania zaviniť žalobca. Podľa jeho tvrdení mal vlastnícke právo k obrazu nadobudnúť v roku 2011. Do smrti poručiteľa v roku 2016 mal teda dostatok času, aby si obraz u neho prevzal, čím by sa obraz nestal predmetom dedenia. Keďže tak počas piatich rokov nespravil (žalovaný v 4.rade o tom aspoň nemá vedomosť), musel na súd podať žalobu o určení, že obraz nepatrí do dedičstva.

3. Žalovaný v 5.rade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že považuje podanú žalobu za procesne neprípustnú a vecne nedôvodnú, nakoľko je presvedčený, že takéto negatívne určenie - negatívny petit nemôže v danom prípade vyriešiť právne postavenie žalobcu, nakoľko nie je spôsobilý úplne odstrániť neistotu v právnom vzťahu ohľadom vlastníctva obrazu. V súčasnosti totižto prebieha k rovnakej veci (obrazu) na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp.zn.. 6C/94/2017 aj iné konanie - o určenie vlastníckeho práva. Vo všeobecnosti platí, že pozitívne určenie vlastníckeho práva (t.j. že žalobca je vlastníkom) má spravidla prednosť pred negatívnym určením (t.j. že žalovaný nie je vlastníkom), lebo z negatívneho určenia nevyplýva jasne a jednoznačne, kto je skutočným vlastníkom. Bez pozitívneho určenia treba pripustiť aj možnosť, že vlastníkom je aj tretia osoba (ktorá nie je účastníkom konania) - čoho sa práve domáha iný žalobca vo vyššie označenom konaní vedenom

t.č. na Okresnom súde Stará Ľubovňa. V danom prípade nie je podľa jeho názoru zvolená negatívna určovacia žaloba prípustným prostriedkom ochrany práva žalobcu. V uvedenom rámci môže pevný základ svojho právneho postavenia žalobca dosiahnuť len rozsudkom s pozitívnym určením práva, nakoľko len ten je spôsobilý vyriešiť právne postavenie žalobcu vo vzťahu k žalovaným, ale aj vo vzťahu k tretím osobám. Žalobca navyše nepožaduje určenie existencie právneho vzťahu alebo práva, ale domáha sa určenia neexistencie právnej skutočnosti (pričom určenie samé osebe nedeklaruje žiadny právny vzťah či právo). Nejde teda o určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c/ CSP, ale o žalobu na určenie právnej skutočnosti, pričom takáto žaloba by bola v zmysle ust. § 137 písm. d) prípustná iba vtedy, ak by takéto právo žalobcu vyplývalo z osobitného predpisu, čo v danom prípade nevyplýva. Vzhľadom na uvedené má za to, že zvolená žaloba je neprípustná, neodstraňuje spornosť vlastníckeho práva definitívne a v končenom dôsledku nevyhnutne vedie len k ďalšiemu súdnemu sporu - o určenie vlastníckeho práva. Ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal meritom veci. Žalobca uplatnený nárok vecne odvodzuje z predloženej Zmluvy o predaji, ktorú mal uzatvoriť s porúčiteľom - prof. S. om N., PhD. dňa 28.03.2011, pričom vlastníkom veci sa žalobca mal stať dňa 10.11.2011. Prezentované tvrdenie je pre neho prekvapujúce, nakoľko od roku 2011 až do začatia dedičského konania po porúčiteľovi sa žalobca vydania obrazu od prof. Zasepu nijakým spôsobom nedomáhal, tento bol počas celej doby v držbe prof. Zasepu, ktorý s ním naďalej nakladal ako s vlastným. Žalovaný v 5.rade má vedomosť, že prof. Zasepa chcel v roku 2011 založiť spolu so žalobcom a ďalšou osobou nadáciu prostredníctvom ktorej mali byť podporované projekty Katolíckej univerzity v Ružomberku, Lublinskej vysokej školy kráľa Ladislava Jagelovského a ďalšie verejnoprospešné projekty. Na ten účel mala byť dňa 28.03.2011 (t.j. rovnaký deň ako zmluva o predaji) spísaná notárska zápisnica o založení „Nadácie na podporu umenia a osvety Rembrandta van Rijna“. Pripravenú notársku zápisnicu o založení nadácie poslal žalobca prof. Zasepovi e-mailom dňa 25.03.2011 spolu s darovacou zmluvou, v zmysle ktorej mal byť obraz žalobcovi odovzdaný iba do úschovy a po registrácii nadácie prevedený na túto nadáciu a nie na žalobcu. S týmito dokumentmi sa mal prof. N. ěpa oboznámiť a následne ich na stretnutí dňa 28.03.2011 podpísať. Nadácia mala podporovať ďalšie - vyššie opísané projekty práve z príjmov z nakladania s obrazom. K definitívnej realizácii tohto projektu však nakoniec nedošlo. Na tomto stretnutí však žalobca prof. N. ěpovi zjavne predložil na podpis iný dokument - zmluvu o predaji. Porúčiteľ nikdy nechcel (nemal vôľu) previesť vlastnícke právo k obrazu na žalobcu. Prof. N. ěpa bol ku dňu svojej smrti jasne presvedčený, že je jeho výlučným vlastníkom a v poslednej vôli ho odkázal žalovanému v 5.rade. Tiež je potrebné zdôrazniť, že ako vlastníkom obrazu sa za života porúčiteľa nesprával ani samotný žalobca. Ten totižto s porúčiteľom (po uzatvorení zmluvy) komunikoval a dojednával možnosť výstavy predmetného obrazu na výstave vo Wroclave, pričom všetky podmienky výstavy a na ten účel pripravované zmluvy schvaľoval, resp. neschvaľoval skutočný vlastníkom veci - prof. N. ěpa. O tom, že zmluvu nepovažoval za platnú ani samotný žalobca svedčí aj skutočnosť, že sa za života porúčiteľa vydania obrazu od porúčiteľa nikdy nijako nedomáhal. Naopak, porúčiteľ po údajnom prevode vlastníctva k obrazu v prospech žalobcu s obrazom ďalej v dobrej viere nakladal ako s vlastným:

- v mesiaci február 2012 rokoval o predaji obrazu s F. P.
- v dňoch 18.06.2012 až 25.06.2012 komunikoval s prof. I.šcickim o objednanej publikácii o obraze a o príprave jeho vystavenia v múzeu v Krakove
- dňa 10.03.2013 splnomocnil na predaj obrazu P. K.-H.
- v dňoch 02.12.2013 až 04.11.2014 komunikoval o predaji obrazu s F. U. K.
- dňa 04.10.2015 spísal závet v ktorom obraz odkázal Centru Jána Pavla II v Krakove
- v rokoch 2014 - 2015 rokoval o predaji obrazu so záujemcom E. E.
- dňa 30.06.2016 splnomocnil na predaj obrazu U. M.
- dňa 07.08.2016 uzatvoril so N. K. zmluvu, v zmysle ktorej obrazom zabezpečil vrátenie pôžičky (tzv. prepadným zálohom). Táto zmluva je predmetom konania o určenie vlastníckeho práva v konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod č.k. 6C/94/2017.
- dňa 18.09.2016 spísal nový závet v ktorom obraz odkázal žalovanému v 5.rade.

Všetky aktivity prof. N. ěpu súvisiace s predmetným obrazom vždy smerovali k jeho využitiu na podporu dobročinných aktivít, nie na prospech jednej konkrétnej osobe. Prof. N. ěpa sa snažil v spolupráci s rôznymi osobami deklarujúcimi pomoc obraz predat'. Počas života sa mu to nepodarilo z čoho sa dnes snaží profitovať okrem iných aj žalobca. Vlastníctvom obrazu prof. N. ěpu nebolo až do jeho smrti nikdy nikým spochybňované, pričom v poslednej vôli tento odkázal žalovanému v 5.rade, ktorý bol dlhodobo jeho najbližším spolupracovníkom a prostredníctvom predmetného dedičstva má naplniť hlavnú myšlienku a odkaz porúčiteľa. Absolútna neplatnosť zmluvy pre hrubý rozpor vzájomných protiplnení Rovnako je potrebné upozorniť, že obraz ktorého vylúčenia z dedičstva sa žalobca domáha je obrazom obrovskej historickej, kultúrnej a majetkovej hodnoty (v miliónoch eur), pričom dohodnutá kúpna

cena mala byť vo výške 50.000,- PLN (12.000,-EUR). Predmetná zmluva o prevode nemôže byť okrem vyššie uvedených dôvodov platná aj z dôvodu hrubého nepomeru majetkovej hodnoty vzájomného plnenia. S poukazom na všetko vyššie uvedené má žalovaný za to, že žalobca na základe predloženej zmluvy nenadobudol vlastnícke právo k obrazu, pričom tento má v súlade s poslednou vôľou prof. N.ępu nadobudnúť žalovaný v 5.rade v prebiehajúcom dedičskom konaní. Žalovaný žiada konajúci súd, aby žalobu žalobcu zamietol v celom rozsahu.

4. Žalovaný v 1.rade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že požaduje, aby bol obraz zaradený do dedičstva po zosnulom prof. S. N.. Pán I. nie je majiteľom obrazu "Judáš vráti 30 striebra." Fyzicky nemal obraz od okamihu jeho akvizície a nepožadoval jeho návrat až do smrti prof. S. N.. Žalobca podľa jeho názoru nepredložil všetky dokumenty a udalosti, ku ktorým došlo po dátume zmluvy, ktorú predložil súdu. Podľa jeho názoru existovali ďalšie dohody, ktoré viedli k tomu, že vo fyzickom vlastníctve obrazu bol prof. S. N.. Rovnako je potrebné upozorniť, že obraz ktorého vylúčenia z dedičstva sa žalobca domáha je obrazom obrovskej historickej, kultúrnej a majetkovej hodnoty (v miliónoch eur), pričom dohodnutá kúpna cena mala byť vo výške 50.000,- PLN (12.000,-EUR). Predmetná zmluva o prevode nemôže byť okrem vyššie uvedených dôvodov platná aj z dôvodu hrubého nepomeru majetkovej hodnoty vzájomného plnenia. S poukazom na všetko vyššie uvedené má žalovaný za to, že žalobca na základe predloženej zmluvy nenadobudol vlastnícke právo k obrazu, pričom tento má v súlade s poslednou vôľou prof. N.ępu nadobudnúť žalovaný v 5.rade v prebiehajúcom dedičskom konaní. Žalovaný žiada konajúci súd, aby žalobu žalobcu zamietol v celom rozsahu.

5. Žalovaná v 8.rade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že žiada súd, aby návrh zamietol vo vzťahu k jej osobe. Žalovaná poukázala na fakt, že je dedičom zo zákona, ktorý môže dediť iba vtedy, keď je závet neplatný alebo nezahŕňa celý majetok dediča. V tomto prípade závet je platný a zahŕňa celý majetok po zosnulom prof. Dr. S.owi N.. Žalobca nespochybnil platnosť závetu, preto nie je dôvod, aby sa zúčastňovala v prejednávanej veci. Okrem toho nemá ani nikdy nemala kontakt s vecou uvedenou v návrhu. Nemá žiadne práva na dedičstvo, od zosnulého nedostala žiadny majetok a kvôli nespornej platnosti závetu nedostane dedičstvo.

6. Žalovaná v 9.rade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, že žiada, aby žalobu zamietol vo vzťahu k jej osobe. Žalovaná poukázala na fakt, že je dedičom zo zákona, ktorý môže dediť iba vtedy, keď je závet neplatný alebo nezahŕňa celý majetok dediča. V tomto prípade závet je platný a zahŕňa celý majetok po zosnulom prof. Dr. S.owi N.. Žalobca nespochybnil platnosť závetu, preto nie je dôvod, aby sa zúčastňovala v prejednávanej veci. Okrem toho nemá ani nikdy nemala kontakt s vecou uvedenou v návrhu. Nemá žiadne práva na dedičstvo, od zosnulého nedostala žiadny majetok a kvôli nespornej platnosti závetu nedostane dedičstvo.

7. Žalovaný v 7.rade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že žiada, aby žalobu zamietol vo vzťahu k jeho osobe. Žalovaný poukázal na fakt, že je dedičom zo zákona, ktorý môže dediť iba vtedy, keď je závet neplatný alebo nezahŕňa celý majetok dediča. V tomto prípade závet je platný a zahŕňa celý majetok po zosnulom prof. Dr. S.owi N.. Žalobca nespochybnil platnosť závetu, preto nie je dôvod, aby sa zúčastňoval v prejednávanej veci. Okrem toho nemá ani nikdy nemal kontakt s vecou uvedenou v návrhu. Nemá žiadne práva na dedičstvo, od zosnulého nedostal žiadny majetok a kvôli nespornej platnosti závetu nedostane dedičstvo.

8. Intervenient na strane žalovaného v 5.rade vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že je toho názoru, že podaná žaloba je neprípustná v nadväznosti na ustanovenie § 137 CSP. Podaná žaloba žalobcu nijako neodstraňuje stav právnej neistoty pre žiadnu zo strán konania a predovšetkým žalobcovi nezakladá žiadne právo k obrazu samotnému a nijako nechráni jeho záujmy. Práve naopak, stav objektívnej právnej neistoty o vlastníctve obrazu ostane aj v prípade úspechu v tomto konaní zachovaný, a teda toto konanie nijako neprispieva k nastoleniu jednoznačných vzťahov medzi stranami konania. Argumentácia žalobcu, ktorý obhajuje podanie takéhoto druhu žaloby obsahom výzvy konajúceho notára v dedičskom konaní, nemôže za žiadnych okolností obstáť. V prvom rade, notár vo svojom liste navrhol žalobcovi, aby sa domáhal aj určenia vlastníckeho práva k obrazu, čo ale žalobca nečiní. Zároveň list notára ako súdneho komisára v dedičskom konaní nemôže zakladať dôvodnosť žaloby, ktorú možno odvodiť jedine zo znenia zákona. V tomto prípade § 137 CSP jednoznačne určuje, ktoré druhy žalôb sú prípustné a majú byť preferované ako spôsob ochrany práv a záujmov strán konania. Žaloba o určenie, že vec nepatrí do

dedičstva nie je upravená ako relevantný spôsob ochrany záujmov žalobcu v žiadnom procesnom predpise. Osobitne poukázal, že CMP v rámci ustanovení o dedičskom konaní nikde nespomína takýto druh žaloby ako relevantný spôsob odstránenia sporu o to, či majetok patrí do dedičstva po poručiťelovi. Zvolená žaloba neodstraňuje spornosť vlastníckeho práva a v konečnom dôsledku nevyhnutne vedie len k ďalšiemu súdному sporu o určenie vlastníckeho práva. Taktiež namietal platnosť zmluvy o predaji zo dňa 28.03.2011, z ktorej žalobca odvodzuje svoje vlastnícke právo k predmetnému obrazu, a to z dôvodu absencie súhlasu spoločnosti Vysoké školy Aténa spoločnosť s ručením obmedzeným s týmto právnym úkonom. Pritom práve prenesenie práva na povolenie na utvorenie vysokej školy Lublinská vysoká škola kráľa Vladislava Jagiello v Lubline malo byť podmienkou pre prechod vlastníckeho práva k obrazu na žalobcu. Absencia súhlasu uvedenej obchodnej spoločnosti s touto podmienkou podľa ich názoru robí zmluvu neplatnou. Navyše nie je isté, či táto spoločnosť dňa 28.03.2011 existovala a či mala v tom čase oprávnenie na prevádzkovanie vysokej školy. Namietajú neplatnosť zmluvy o predaji zo dňa 28.03.2011, z ktorej žalobca odvodzuje svoje vlastnícke právo k predmetnému obrazu, a to z dôvodu nemožnosti dojednať podmienku nadobudnutia vlastníckeho práva tak, ako bola dohodnutá v predmetnej zmluve podľa poľského práva, t.j. dohodnutím podmienky, ktorej splnenie nevedeli zmluvné strany do konečnej podoby ovplyvniť. Zmluvné strany totiž nevedeli ovplyvniť udelenie alebo neudelenie súhlasu s prenesením povolenia na utvorenie vysokej školy z predávajúceho na vyššie uvedenú obchodnú spoločnosť. Namietal skutočnosť, že ku žalobe nebola pripojená kópia zmluvy o predaji zo dňa 28.03.2011 v poľskom jazyku, iba preklad uvedenej zmluvy, pretože takto nevedia ani laicky posúdiť, či sa podpis prevodcu zhoduje s jeho podpisom, ktorý mal v čase podpisu zmluvy. Namietajú, že ak by aj dohodnutie podmienky pre prechod vlastníckeho práva k obrazu na žalobcu (prenesenie práva na povolenie na utvorenie vysokej školy Lublinská vysoká škola kráľa Vladislava Jagiello v Lubline na obchodnú spoločnosť Vysoké školy Aténa spoločnosť s ručením obmedzeným) bolo platné, nebolo preukázané žalobcom, že k splneniu tejto podmienky došlo - namietajú skutočnosť, že na Rozhodnutí Ministra vedy a vysokého školstva zo dňa 10.06.2011 číslo MNI SW-DNSWUN- 6013-15507-2/SP/11, ako aj na Rozhodnutí Ministra vedy a vysokého školstva zo dňa 17.06.2011 číslo MNI SW-DNSWUN-6013-15507-2/SP/11 chýbajú doložky právoplatnosti a vykonateľnosti ako dôkaz, že uvedené rozhodnutia sú konečné a neboli napadnuté opravnými prostriedkami, resp. správnymi žalobami.

9. Pojednávanie konaného dňa 11.02.2020 sa nezúčastnil žalobca, tento mal doručenie predvolania na pojednávanie riadne a včas vykázané. Žalobca žiadal toto pojednávanie odročiť z dôvodu služobnej cesty v zahraničí s tým, že bol navrhnutý jeho výsluch v spore. Súd tejto jeho žiadosti nevyhovel, nakoľko nezistil existenciu dôležitého dôvodu na odročenie pojednávania a tiež s poukazom na skutočnosť, že žalobca je v spore právne zastúpený s poukazom na ust. § 183 ods.1 CSP a pokiaľ išlo o návrh na vykonanie výsluchu žalobcu, je vecou súdu v procese dokazovania, akým spôsobom sa s týmto návrhom na vykonanie dôkazu vysporiada.

10. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami založenými v spise, a to najmä: zmluva o predaji s úradným prekladom, rozhodnutie ministra vedy a vysokého školstva Poľskej republiky spolu s úradným prekladom, ďalej rozhodnutie ministra vedy a vysokého školstva Poľskej republiky spolu s úradným prekladom, prehlásenie vo veci dane z občianskoprávných úkonov spolu s úradným prekladom, potvrdenie platby dane - Daňový úrad s úradným prekladom, žaloba s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia adresovaná profesorom N. K. Okresnému súdu Stará Ľubovňa s úradným prekladom, vrátane príloh: zmluva o pôžičke s úradným prekladom, dodatok č. 1 k zmluve o pôžičke z 28.07.2010 s úradným prekladom, zmluva o prevode vlastníckych práv k hnuťelnej veci zo dňa 07.08.2016 s úradným prekladom, výzva PZ na vydanie veci adresovaná Petrovi Olekšákovi zo dňa 26.10.2016, rovnako výzva zo dňa 09.11.2016, odpoveď na uvedenú výzvu. Súd sa oboznámil aj s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 2D/135/2016 - dedičské konanie po poručiťelovi S.ovi N.epovi - zápisnica o predbežnom vyšetrení majetku, oznámenie notára adresované žalovanému v 5. rade o neodkladných úkonoch k zabezpečeniu dedičstva a žiadosť o vyjadrenie, vyjadrenie notára k žiadosti PZ žalobcu, informácia ohľadom zaradenia vecí do súpisu aktív a pasív dedičstva, potvrdenie okruhu dedičov.

11. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

12. Súd poukazuje, že predmetom tohto sporu je uplatnený nárok žalobcu, ktorým sa domáha určenia, že hnutelná vec - v petite označený obraz, nepatrí do dedičstva po poručiteľovi Tadeuzsovi N.epovi.

13. Vzhľadom na takto vymedzený uplatnený nárok bolo nutné zaoberať sa skúmaním pasívnej vecnej legitímácie, t.zn. či sú stranami tohto sporu všetci dedičia po uvedenom poručiteľovi. V spise sa nachádza potvrdenie notára prejednávajúceho dedičstvo po ňom o okruhu dedičov, na základe ktorého súd zistil, že ako strany sporu sú označení všetci dedičia, a to či už zákonní alebo závetní dedičia. Súd preto dospel k záveru, že pasívna vecná legitímácia v tomto spore je daná.

14. Z hľadiska druhu žaloby ako vyplýva zo znenia petitu súd má za to, že ide o žalobu určovaciu, a to negatívnu - určenie, že tu právo nie je, konkrétne vlastnícke právo poručiteľa k hnutelnej veci ku dňu jeho smrti (že vec nepatrí do dedičstva po poručiteľovi) s tým, že podmienkou tejto žaloby v zmysle § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, je naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Podľa citovaného zákonného ustanovenia naliehavý právny záujem na požadovanom určení nie je potrebné preukazovať, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V tomto spore tretia osoba, t.j. osoba mimo okruhu účastníkov dedičského konania po poručiteľovi namieta vlastníctvo poručiteľa k veci ku dňu smrti. Súd má za to, že predmetná žaloba je klasickou sporovou určovacou žalobou, kde zákonná podmienka naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení musí byť splnená. Neexistuje osobitný predpis, ktorý by umožnil podanie takejto žaloby bez preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Čo sa týka skúmania existencie tejto podmienky predovšetkým súd poznamenáva, že funkciou určovacej žaloby je vniesť istotu do neistých právnych vzťahov, ak k náprave nemožno dospieť inak. V prvom rade účelom je prevencia, lebo na jej základe sa vytvára určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Vo všeobecnosti platí, že určovacia žaloba je opodstatnená tam, kde nie je možné žalovať na splnenie povinnosti s tým, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný predovšetkým tam, kde by bez určenia bolo ohrozené právo žalobcu, kde by bez určenia sa stalo postavenie žalobcu neistým, a kde určenie existencie práva, o ktoré v konaní ide, priaznivo ovplyvní postavenie žalobcu voči žalovanému a naopak. Takýto naliehavý právny záujem nie je daný v prípadoch spravidla tam, kde je možné žalovať priamo na splnenie povinnosti a vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie spornosti daného právneho vzťahu - požadované určenie má povahu len prejudiciálnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu existuje alebo neexistuje právo. Tieto pravidlá boli ustálené právnou teóriou, resp. judikatúrou súdov.

15. Podľa názoru súdu toto konanie, v ktorom žalobca sa domáha negatívneho určenia - určenia, že obraz nepatrí do dedičstva po poručiteľovi, nedáva jasný právny rámec pre strany tohto sporu, ktorý by zaručoval odvrátenie ďalších sporov medzi stranami. Žalobca v tomto konaní nezíska rozhodnutie, na základe ktorého by bolo určené, že on je vlastníkom predmetného obrazu (hoci zo všetkých skutkových tvrdení uvádzaných v žalobe vyplýva, že sa za vlastníka považuje), ale došlo by v prípade vyhoveniu žalobe len k vylúčeniu vlastníctva poručiteľa k obrazu ku dňu jeho smrti s tým, tento obraz by nebol zaradený medzi aktíva dedičstva, nestal by sa predmetom dedenia po poručiteľovi. Obraz sa nachádza v držbe žalovaného v 5. rade, čo je preukázaná skutočnosť a tiež medzi stranami nesporná skutočnosť, pričom v prípade rozhodnutia súdu - vyhovení tejto žalobe nielenže by nebola definitívne ustálená otázka vlastníctva obrazu medzi stranami sporu, ani by neexistovalo žiadne rozhodnutie ukladajúce povinnosť žalovanému v 5. rade vydať obraz žalobcovi, ktorý považujúc sa za vlastníka má dôvodný záujem na výkone všetkých oprávnení vlastníka v zmysle § 123 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru súdu v prípade existencie výroku súdu obsahujúceho pozitívne určenie v otázke vlastníctva medzi určitými účastníkmi, je situácia odlišná, táto žaloba predstavuje prípustný prostriedok ochrany proti neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva, ktorý je spôsobilý dať jasný právny rámec medzi stranami sporu a môže odvrátiť podľa názoru súdu aj spor o vydanie veci voči žalovanému v 5. rade, v ktorého držbe sa obraz nachádza, keďže tento odvodzuje oprávnenosť držby obrazu od dedenia po poručiteľovi (závetný dedič). Je skutočne otáznou, akým spôsobom môže táto žaloba ovplyvniť postavenie žalobcu voči žalovaným, osobitne voči žalovanému v 5. rade, aký zmysel pre neho táto žaloba má, keď nedôjde k určeniu vlastníctva v prospech jeho osoby, jeho postavenie z hľadiska vlastníctva obrazu tak naďalej zostane neisté, osobitne s prihliadnutím ku skutočnosti držby obrazu žalovaným v 5. rade. Okrem toho je v spore preukázané, že vlastníctvo k obrazu je uplatňované v inom súdnom spore na Okresnom súde Stará Ľubovňa ďalšou osobou (tu osoba zúčastňuje sa sporu v procesnom postavení intervenienta na strane žalovaného v 5. rade). Z tohto hľadiska je prípustné v zistenej skutkovej situácii týkajúcej sa vlastníctva obrazu podávať žaloby tak, aby boli dané v sporoch medzi konkrétnymi stranami

jednoznačné odpovede, t.j. aby z výroku rozhodnutia súdu vyplynulo určenie vlastníctva, t.j. pozitívne určenie. Súd nezistil v tomto prípade uplatneného nároku, že dôjde k definitívnemu odstráneniu spornosti medzi stranami, že sa predíde vzniku ďalších sporov. V tejto súvislosti súd poukazuje, že na otázku súdu z akého dôvodu nežaluje žalobca priamo vydanie obrazu, keď má vedomosť, že obraz je v držbe žalovaného v 5. rade, právny zástupca žalobcu uviedol, že v súčasnosti takáto žaloba je možná a jej nepodanie odôvodnil výlučne etickými dôvodmi vo vzťahu k žalovanému v 5. rade (vzhlľadom k prebiehajúcim mimosúdnyh rokovaniam). Podľa názoru súdu však táto argumentácia neobstojí, nakoľko aj v tomto spore do okruhu strán sporu patrí žalovaný v 5. rade, pričom žalobca na tejto žalobe zotrval. Opätovne súd zdôrazňuje, že žaloba na splnenie povinnosti má prednosť pred žalobou určovacou. Pokiaľ v danom prípade je možné žalovať o vydanie obrazu, nie je preukázaný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe. Preto súd má za to, že podmienka naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 c) Civilného sporového poriadku splnená nie je. Čo sa týka poukazu žalobcu na prípis notára, podľa názoru súdu nie je pravdivé tvrdenie žalobcu, že notár ho vyzval na podanie žaloby, že predmetná vec do dedičstva nepatrí, naopak navrhol mu - nejednalo sa o žiadnu výzvu, v nadväznosti na skutočnosť, že na základe predbežného šetrenia, ako vyplýva zo zápisnice o predbežnom šetrení, bol tento obraz zaradený do dedičstva, podať v prvom rade žalobu na určenie vlastníctva. Podľa názoru súdu tento návrh notára nie je formalizovaným návrhom, nemá nijakú oporu v zákonnom ustanovení, nijakú záväznosť pre žalobcu, ani záväznosť pre súd v tomto spore, aby na ňom staval odôvodnenie otázky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, má len odporúčací charakter. Len s poukazom na tento návrh notára naliehavý právny záujem nie je dostačujúce odôvodniť. Z uvedeného dôvodu bolo nutné žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

16. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, teda žalobu zamietol v celom rozsahu ako nedôvodnú.

17. Súd zamietol návrhy na vykonanie dôkazov dané žalobcom, a to výsluch žalobcu a pripojenie spisu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp.zn. 8C/32/2016 a oboznámenie so zápisnicami z pojednávania a s písomnými vyjadreniami strán. Výsluch žalobcu vzhľadom na právne posúdenie veci potrebný nebol, keď súd vychádzal z odôvodnenia existencie podmienky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení žalobcom v žalobe, ktoré bolo dané na základe skutočnosti zaradenia obrazu do aktív dedičstva v dedičskom konaní po menovanom poručiťelovi a k tejto skutočnosti bolo vykonané dokazovanie oboznámením s pripojeným spisom tunajšieho súdu v dedičskej veci po tomto poručiťelovi, pričom táto skutočnosť medzi stranami bola nesporná. Označený spis Okresného súdu Stará Ľubovňa súd nepovažoval za potrebné pripájať a oboznamovať, keďže v spise sa už nachádzali fotokópie listín z predmetného spisu Okresného súdu Stará Ľubovňa, s ktorými súd oboznámil, a to najmä žaloba s prílohami, z ktorých súd zistil skutočnosť, že vlastníctvo obrazu uplatňuje tretia osoba mimo strán tohto sporu, ktorá skutočnosť bola zohľadnená pri vyhodnotení existencie podmienky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

18. Súd zamietol návrhy na výsluchy žalovaných v 1., 2., 3., 6., 7., 8., 9. rade pred príslušným súdom v Poľskej republike, ktoré títo navrhovali z dôvodov opatrnosti v rámci svojich ospravedlnení z neúčasti na pojednávaní, nakoľko vykonanie týchto dôkazov z hľadiska vyhodnotenia relevantnej otázky existencie podmienky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení bolo nadbytočné, navyše skutkové okolnosti týkajúce sa existencie tejto podmienky ani týmto žalovaným známe neboli.

19. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovaným 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9. rade, ako aj intervenientovi na strane žalovaného v 5. rade, ktorí boli v spore úspešní v celom rozsahu, nakoľko súd žalobu zamietol v celom rozsahu, na rozdiel od žalobcu, ktorý v spore úspech nemal žiaden, nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Právny zástupca žalovaného v 4. rade výslovne uviedol vo svojom prednese na pojednávaní, že v prípade zamietnutia žaloby nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi neuplatňuje, preto súd rozhodol tak, že žalovanému v 4. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Podľa § 262 ods.1,2 CSP:

- (1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.
- (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20. Súd s poukazom na ust. § 155 CSP štátu náhradu trov konania nepriznal, nakoľko tieto vznikli v súvislosti s prekladom listín do jazyka, ktorému strana rozumie a tlmočením prednesov na nariadených pojednávaniach.

Podľa § 155 Civilného sporového poriadku každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Súd je povinný stranám zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci priberie súd tlmočníka. Trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Ružomberok písomne.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods.3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na uskutočnenie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.